

Metodická pomůcka

RODOKMEN

Zkušenosti z práce s rodokmenem:

- sestavení rodokmenu není cílem, ale **prostředkem**
- před započítím práce s rodokmenem techniku dítěti **vysvětlíme**, předtím probereme tuto metodu také s pěstouny, případně s rodiči
- metodou rodokmenu se dá pracovat **s velmi malými dětmi i s dospívajícími**
- rodokmen je metodou práce **pro podporu identity dítěte, zmapování jeho nejbližších**
- tuto metodu práce lze užít zejména když se dítě hodně ptá na svou rodinu, téma vlastní rodiny ho zajímá, chce **zjistit, kam patří**, odkud pochází; dobré je využít to **při přechodu dítěte z péče do péče** (vlastní rodina → pěstounská rodina → jiná pěstounská rodina, příp. znovu vlastní rodina)
- při rodokmenu se dá dobře **pracovat s grafickou stránkou** – některé děti nad papírem budou snadněji mluvit, budou vztahy „zakreslovat“, vybarvovat
- nikdy dítě **nenutíme** do něčeho, co dělat, kreslit, pojmenovávat nechce
- **respektujeme tempo** dítěte při sestavování rodokmenu, někdy nemusí mít chuť pracovat, i když jste kvůli tomu za ním přijeli
- důležitý je **proces** – sledujeme, v jakém pořadí dítě osoby kreslí, co k tomu povídá, zda preferuje mužské či ženské postavy
- **nevnucujeme dítěti, koho ještě by mělo nakreslit**, naprosto nevhodné věty jsou tyto: „nezapomněl jsi na maminku?“, „jakože tam nemáš bráchu?“ – podporujeme dítě spíše větami „je ještě někdo, koho bys chtěl do rodokmenu zakreslit?“, „máš nápad, kdo ještě patří do tvé rodiny?“
- může se stát, že dítě chce **zakreslit i osoby, které primárně do rodokmenu nepatří** – umožněte mu to na další papír, můžete tak získat více informací – o rodině i dalších důležitých osobách pro dítě; nezakazujte mu nakreslit osoby, které nakreslit chce, mohlo by ho to zablokovat a mohlo by si myslet, že „to dělá – cítí špatně“
- rodokmen můžete využít **k další práci s dítětem** – povídat o vztazích dítěte k jednotlivým osobám „komu toho řekneš nejvíc“, „ke komu máš v rodině nejbližší“, „s kým jsi nejraději“, „kdo tě nejvíc štve“...
- pokud se s dítětem domluvíte, můžete rodokmen **sdílet s pěstouny**, to je ideální varianta, aby se to stalo „rodinným společným tématem“; přeje-li si to dítě nechat pro sebe, **respektujte jeho přání** a zkuste porozumět jeho důvodům, s nimi pak pracujte
- je vhodné si rodokmen **okopírovat či vyfotit**, abyste měli k dispozici jeho kopii, kdyby dítě rodokmen ztratilo či roztrhalo, abyste pro něj měli záložní kopii; jinak je však rodokmen majetkem dítěte, resp. rodiny

Zpracovala: Mgr. Ria Černá, sociální pracovníce a psychologka CNRP